

Vastaus lausuntopyyntöön sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Taustaa

Asetusluonnoksessa asetukseen ehdotetaan lisättäväksi tarkemmat säännökset eräiden terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeudesta kirjata lääkemääräyksen annostusohjeen muutoksia. Asetuksessa ehdotetaan myös muutettavaksi lääkemääräyksen iterointia koskeva säännös rakenteisen kirjaamisen käytännön mukaiseksi. Lisäksi asetuksesta ehdotetaan kumottaviksi eräät lääkemääräyksen uudistamista ja potilasasiakirjoihin lääkemääräyksistä tehtäviä merkintöjä koskevat säännökset uuden asiakastietolain säätämisen ja lääkemääräyslain muuttamisen johdosta.

Asetuksen muutoksen keskeisenä tavoitteena on tukea lääkityslistan toimeenpanoa ja kehittämistä ja kerätä hajallaan olevat tiedot potilaalle määrätyistä lääkkeistä yhdeksi valtakunnalliseksi lääkityslistaksi (Kanta-lääkityslista), johon potilaiden lääkehoitoon liittyvät tiedot tallennetaan. Kun lääkityslistan myötä potilaan lääkehoitoa koskevat kirjaukset pääsääntöisesti tallennetaan reseptikeskukseen, on oikeus tallentaa potilaan annostusohjeiden muutoksia annettava tietyille ammattiryhmille (ml. proviisorit), jotta potilaan lääkityksen annostustiedot pysyvät reseptikeskuksessa ajantasaisina. Asetusehdotuksen iterointitavan muutos liittyy siihen, että sähköisessä lääkemääräyksessä iteroinnin kirjaus tehdään valitsemalla uudelleen tapahtuvien toimituskertojen määrännumeraalisesti tekstimuotoisen latinankielisen kirjauksen sijasta rakenteisen kirjaamisen käytännön mukaisesti. Asetuksessa on tarkoitus myös luopua lääkemääräyksen uudistamispyynnön tekemiselle asetettavista aikarajoista.

Tämä dokumentti on kooste Proviisoriyhdistyksen jättämästä vastauksesta lausuntopyyntöön.

Vastauksemme lausuntopyyntöön

Nykytila

Huomiot nykytilan kuvauksesta

- (ei huomioita)

Pääasialliset vaikutukset

Mitkä ovat esitettyjen muutosten käytännön vaikutukset toimintaanne ja toimintaympäristöönne? Onko suoria ja välillisiä vaikutuksia tunnistettu riittävästi?

Muistioloonnoksessa (s. 5) arvioidaan, että uudistamispyynnön aikarajasta luopuminen saattaa hieman lisätä apteekkien kautta tehtävien uudistamispyyntöjen määrää. Näkemyksemme mukaan aikarajoista luopuminen saattaisi toisaalta myös helpottaa apteekkien työmäärää. Nykyisin apteekissa ollaan yhteydessä lääkkeen määrääjään tilanteessa, jossa halutaan uusia lääkemääräys, jonka uudistamispyynnön aikaraja on umpeutunut. Tyypillisesti nämä yhteydenotot tehdään puhelimitse, mikä kuormittaa myös lääkkeen määrääjää ja muuta terveydenhuoltoa. Jatkossa tarve tämän tyyppisille yhteydenotoille vähenisi, mikä voisi helpottaa niin apteekkien kuin muun terveydenhuollon työkuormaa.

Iteroinnin merkitseminen arabialaisina numeroina latinankielisen tekstin sijaan on helpommin ymmärrettävä ja voisi arvioimme mukaan selkeyttää lääkkeen käyttäjälle sitä, montako kertaa lääkemääräys voidaan toimittaa uudelleen.

Säännöskohtaiset perustelut

Proviisoriyhdistys kannattaa lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamista asetusluonnoksen mukaisesti.

18 § Lääkemääräyksen iterointi

- (ei huomioita)

19 § Lääkemääräyksen uudistaminen

Lääkemääräyksen uudistamista koskevat muutosehdotukset ovat Kanta-lääkityslistan toteutuessa tarpeellisia ja perusteltuja.

Proviisoriyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että käytössä olevien ja lopetettujen lääkkeiden tulee olla ajan tasalla. Nykytilanteessa Reseptikeskuksesta ei ole mahdollista havaita, mitkä lääkkeet ovat käytössä ja mitkä lopetettu. Jatkossa lääkkeet ovat käytössä ellei lääkkeen määrääjä ole merkinnyt lääkehoitoa lopetetuksi. Lääkkeen lopettamista koskeva merkintä edellyttää siis lääkkeen määrääjältä aktiivisia toimia. Muussa rapauksessa uudistamispyyntöjä on mahdollista tehdä pitkänkin ajan kuluttua lääkkeistä, joiden käyttö ei ole tarpeen.

23 a § Sairaanhoidajan, farmaseutin ja proviisorin oikeus kirjata annostusmuutoksia

Sairaanhoidajan, farmaseutin ja proviisorin annostusmuutoksia koskevan kirjaamisoikeuden edellytysten tarkentaminen on kannatettavaa. Toivottavaa kuitenkin olisi, että perustelumuistiossa kuvattaisiin esimerkkejä kirjaamisoikeuden rajoituksista tai seikoista, joissa tulisi käyttää erityistä harkintaa (esim. PKV-lääkkeet ja huumausaineet).

Proviisoriyhdistys painottaa, että annostusmuutoksia voidaan tehdä vain lääkkeen määrääjän laatiman potilaan lääkehoidon suunnitelman mukaisesti eli vastuu lääkkeen määräämisestä ja annostuksesta säilyy lääkärillä.

Proviisoriyhdistys kiinnittää huomiota siihen, että lääkemääräyslain (706/2023) mukaan oikeus kirjata annostusmuutoksia koskee vain sen palveluntarjoajan sairaanhoitajia, farmaseutteja ja proviisoreja, joihin kirjallisen määräyksen antava lääkäri on palvelussuhteessa. Selvennykseksi perustelumuistiossa olisi hyvä tarkentaa, että avoapteekkien proviisoreilla ja farmaseuteilla ei ole oikeutta tehdä annostusmuutoksia.

24 § Potilasasiakirjoihin tehtävät merkinnät ja erillinen kirjanpito

- (ei huomioita)

Kunnioittaen,

SUOMEN PROVIISORIYHDISTYS RY

Henna Ylikangas, hallituksen puheenjohtaja

Martta Huttu, edunvalvonta- ja viestintäproviisori

Teemu Ali-Kovero, toiminnanjohtaja

Vastauksen Lausuntopalveluun kirjasi Martta Huttu, edunvalvonta- ja viestintäproviisori

Sähköiset allekirjoitukset

Henna Ylikangas

Henna Ylikangas, hallituksen puheenjohtaja

Martta Huttu

Martta Huttu, edunvalvonta- ja viestintäproviisori

Teemu Ali-Kovero

Teemu Ali-Kovero, toiminnanjohtaja